

MALÁ VELKÁ Žena

Text: Lucie Drdová – Foto: archiv galerie

Marii Lassnigovou jsem osobně potkala při příležitosti výstavy k jejím 90. narozeninám v roce 2009 ve vídeňském MUMOK. Ačkoliv působila i díky pokročilému věku křehce, zároveň z ní vycházela neuvěřitelná životní energie a určitá drzost či odhodlání. Životní příběh rakouské malířky je do značné míry ilustrací dějin umění a politických událostí minulého století s tím, že mezinárodního uznání se jí podařilo dosáhnout až s příchodem nového milénia. Vídeňská výstava pro mě byla silnou výpovědí umělkyně, jež vytrvala ve svém odhodlání a nekompromisnosti, a také ženy, jejíž stále aktivní mysl si uvědomuje smrtelnost tělesné schránky.

Vlastní ženské tělo je hlavním a jediným námětem Mariiny tvorby. Radikální inspekce interních pocitů kontrastující s expresivně barevnou paletou je výrazem mezní ironie na hranici sarkasmu. Její plátina nás neustále

upomínají naléhavým napětím, jak svobodně vnímáme sebe sama, a vědomou povinností prezentace vůči okolnímu světu.

Svoji malbu nazývala přívláskem uvědomění si těla tzv. Körperbewusstseinsmalerei. Zobrazovala bolest či ponížení, jako by se jednalo o předměty exaktního zkoumání. Její metoda spočívala ve vynechávání tělesných částí, jež v daný moment fyzicky necítila. Vznikala tak na první pohled fragmentárně rozbitá nebo deformovaná torza, jejichž čtení často komplikuje monochromní pozadí, které neposkytuje žádný návod k dešifrování příběhu. Mariiným záměrem nebylo zobrazit tělo jako věc, ale jeho vjemy, což absence narativu podtrhuje a nevytváří přidanou atmosféru.

Jedním z ikonických a nejsilnějších pláten, jež v posledních letech svého života vytvořila, je obraz s názvem *You or Me* (2005). Nahá umělkyně si drží jednu pistoli na spánku a druhou míří na svého diváka. Je to dras-

tický, brutálně přímý obraz s jistou dávkou teatrálnosti. Síla námětu, který výjimečně nabízí děj – dialog dvou osob, je umocněna přitažlivými odstíny lososově růžové se sytě žlutými a tmavě modrozelenými konturami. Navzdory výhrůžné otázce cítíme v druhém plánu značnou dávku provokace.

Maria často hovořila o tom, že chtěla malovat jen nepříjemné věci, protože emoce jako stud jsou výzvou a odhalují skutečnou podstatu lidského bytí. V Národní galerii aktuálně probíhá její přehledová výstava, a přestože to nemusí být vždy příjemné poznání, je dobré na chvíli opustit konformní zónu. ■

Maria Lassnig 1919–2014
Veletržní palác, Národní galerie v Praze,
16. 2. – 17. 6. 2018

*Autorka je historičkou umění & galeristkou,
www.drdovalgalerie.com*